Kengyelpár

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 88.5.1-2
Készítés ideje:	17. SZÁZAD
Készítés helye:	Törökország (Oszmán Birodalom)
Anyag:	aranyozott ezüst
Technika:	cizellált; öntött; vésett díszítés
Méretek:	magasság: 18 cm szélesség: 18,5 cm mélység: 12,8 cm

A török-perzsa kengyelek jellegzetes példájának tekinthető e két darab a puha talpú lovaglócsizmához hosszú és merev talppal rendelkező kengyelt használtak. A hasonló kengyelekkel összevetve eltérést csak a talplemez tekintetében mutat: míg a keleti típusúak talpa általában kissé ívelt, ezeké egyenes. Ilyen ezüstkengyeleket csak a magasabb katonai méltóságok viselői használhattak. Diplomáciai ajándék vagy hadizsákmány egyaránt lehetett. A kengyelhídon török ötvösjegy látható, úgynevezett tugra alakban, amely a műtárgy megalkotása idején uralkodott szultán személyére utal.

Az 1685. évi inventárium négy török kengyelpárt is említ, de a rövid szövegek egyike sem azonosítható egyértelműen az itt bemutatott darabokkal. Az 1725. évi leltárban szerepel (Almárium 69–70. Nro 5. alatt) egy nyereg, *mellyhez Tatár kengyel hozza hasonlo egy Pár Puskatok vagyon.*

Bethlen Gábor erdélyi fejedelem egy ehhez hasonló, ám külső oldalán ékkövekkel berakott török kengyelpárt ajándékozott 1625-ben szövetségesének, II. Gusztáv Adolf svéd királynak, akivel második házasságkötése révén, 1626-ban közeli családi kapcsolatban került. A kengyelpárt ma a stockholmi Svéd Királyi Fegyvergyűjtemény őrzi (ltsz.: 9045, 9046. - ld. itt).

Irodalom

- Pásztor Emese: *Spectacle and Splendour. Ottoman Masterpieces from the Museum of Applied Arts in Budapest*. Sharjah Museum of Islamic Civilization, Sharjah, 2016. - Cat. 23
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. II.17. (Kovács S. Tibor)
- Szerk.: Tanman Baha: *Exhibition on Ottoman Art. 16-17th Century Ottoman Art and Architecture in Hungary and in the Centre of the Empire*. Istanbul, 2010. - Nr. 17.
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 41. (Rákossy Anna)
- Szerk.: Szilágyi András: *Hungary's heritage: princely treasures from the Esterházy Collection from the Museum of Applied Arts*. Paul Holberton, London, 2004. - Nr. 14.
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat)*. Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/44/d. (téves ltsz.mal)
- Szerk.: Majláth Béla: *A történelmi kiállítás kalauza*. Budapest, 1886. - Nr. 1489.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum